

Assen, 16 oktober 2023
Ons kenmerk 202301569-01092390

BESLUIT VAN GEDEPUTEERDE STATEN VAN DRENTHÉ INZAKE ONTHEFFING OP BASIS VAN HOOFDSTUK 3 VAN DE WET NATUURBESCHERMING (HIERNA WNB)

Ontheffinghouder : Waterbedrijf Groningen
Activiteit : Renovatie pompgebouw
Locatie : De Dijk 1 in De Groeve

Deze ontheffing wordt verleend voor de periode vanaf het moment van afgifte van deze ontheffing tot en met 30 december 2025.

Besluit

Gedeputeerde Staten van Drenthe hebben besloten op basis van bijgevoegde motivering (zie bijlage 1) een ontheffing te verlenen aan Waterbedrijf Groningen voor wat betreft de verbodsbepalingen genoemd in:

- artikel 3.5 van de Wnb voor de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) en de ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*) waar het gaat om:
 - lid 2: het opzettelijk verstoren;
 - lid 4: het beschadigen of vernielen van voortplantings- of rustplaatsen.

De ontheffing wordt verleend onder de volgende voorschriften:

1. Algemene voorschriften

- 1.1. De ontheffing wordt slechts voor de hierboven beschreven verbodsbepalingen en genoemde soorten verleend.
- 1.2. Deze ontheffing geldt alleen voor de werkzaamheden behorend bij dit besluit.
- 1.3. De ontheffinghouder dient onverwijld contact op te nemen met de provincie Drenthe indien bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen of andere handelingen als bedoeld in voorschriften 1.1 en 1.2 noodzakelijk zijn.
- 1.4. Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers blijven daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.
- 1.5. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een afschrift van deze ontheffing en de bijbehorende brief op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.
- 1.6. De ontheffinghouder dient, zodra de datum van aanvang van de werkzaamheden bekend is, doch uiterlijk zeven dagen van tevoren, hiervan melding te maken bij de provincie Drenthe. Dit kan door een e-mail te sturen naar vth@drenthe.nl onder vermelding van het kenmerk van het besluit.

- 1.7. Bij de melding bedoeld onder voorschrift 1.6 hoort eveneens te worden aangegeven welk ecologisch adviesbureau de ecologische begeleiding biedt tijdens de uitvoering van de werkzaamheden en het meest actuele ecologisch werkprotocol mee te zenden. Indien er tussentijds wordt gekozen om met een ander ecologisch adviesbureau door te gaan, dan dient dit schriftelijk gemeld te worden aan het bevoegd gezag middels vth@drenthe.nl, onder vermelding van het kenmerk van het besluit.
- 1.8. Er dient gewerkt te worden zoals beschreven in het activiteitenplan: "Mulder, M. & M. van der Hout, 2023, Mitigatieplan gewone- en ruige dwergvleermuis Pompstation De Groeve, Waterbedrijf Groningen Rapport RA22201-01, Regelink Ecologie & Landschap" d.d. 10 mei 2023 (hierna: Activiteitenplan), behorend bij dit besluit.
- 1.9. Kleine wijzigingen in de uitvoering van het project en de hieronder genoemde voorschriften kunnen doorgevoerd worden na afstemming met de ecologisch deskundige én in overleg met het bevoegd gezag. Deze wijzigingen dienen minimaal ecologisch gelijkwaardig te zijn aan de voorgestelde werkwijze behorend bij de aanvraag.
- 1.10. De in dit besluit beschreven voorschriften dienen in een ecologisch werkprotocol te worden opgenomen. Dit ecologisch werkprotocol dient te allen tijde op de locatie (papier of digitaal) aanwezig te zijn en dient onder betrokken werknemers, met name bij de uitvoerenden op de locatie, bekend te zijn. Werkzaamheden dienen conform dit ecologisch werkprotocol te worden uitgevoerd.
- 1.11. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een (ecologisch) logboek bijgehouden te worden van alle ecologische handelingen. Uit dit logboek dient duidelijk naar voren te komen wanneer en op welke ecologische wijze de hier beschreven voorschriften zijn uitgevoerd. Dit logboek wordt op verzoek getoond aan het bevoegd gezag. Tevens dient het ecologisch logboek direct na afronding van de werkzaamheden onder vermelding van het kenmerk van het besluit te worden verstuurd naar het bevoegd gezag via vth@drenthe.nl.

2. Soort specifieke voorschriften

Gewone- en ruige dwergvleermuis

- 2.1. De ontheffinghouder dient bij de planning van de werkzaamheden rekening te houden met de kwetsbare periodes van de gewone- en ruige dwergvleermuis. In deze situatie lopen de kwetsbare periodes voor de gewone dwergvleermuis van 1 april tot 1 november (zomerverblijfplaats) en van 1 november tot 1 april (winterrust). Voor de ruige dwergvleermuis geldt dat de meest kwetsbare periodes lopen van 15 augustus tot 1 oktober (paarverblijfplaats) en van 1 november tot 1 april (winterrust). Afhankelijk van het seizoen en de klimatologische omstandigheden kan deze periode langer of korter zijn. De periode voor het uitvoeren van de werkzaamheden dient daarom afgestemd te worden met een ecologisch deskundige op het gebied van voornoemde soort.
- 2.2. De ontheffinghouder dient, voorafgaand aan de werkzaamheden, minimaal 20 tijdelijke vleermuisverblijfplaatsen, geschikt voor de gewone- en de ruige dwergvleermuis aan te bieden binnen het plangebied, conform het Activiteitenplan. De gehele daktrim van het binnen het plangebied aanwezige filtergebouw 1 moet geschikt worden gemaakt en blijven voor de gewone- en ruige dwergvleermuis.
- 2.3. Er dient bij het plaatsen van de vleermuisvoorzieningen een gewenningsperiode in acht genomen te worden van minimaal zes maanden voor de gewone dwergvleermuis en minimaal één maand voor de ruige dwergvleermuis (waarbij alleen de maanden april tot en met oktober meetellen), waardoor de vleermuisen in staat zijn om de nieuwe verblijfplaatsen te lokaliseren, gezien dit het actieve seizoen van de diersoort betreft.

- 2.4. Voorafgaand aan de werkzaamheden en binnen de actieve periode dient het pompgebouw natuurvrij gemaakt te worden, zodat er geen verstoring plaatsvindt tijdens de uitvoering van de werkzaamheden. Dit dient uitgevoerd te worden conform het gestelde in het Activiteitenplan en onder ecologische begeleiding. Bij het natuurvrij maken dient geen gebruik gemaakt te worden van chemische middelen welke de gezondheid van de dieren kunnen schaden, zoals het gebruik van porschuim.
- 2.5. Bij het natuurvrij maken dient rekening gehouden te worden met de kwetsbare periode van de gewone- en ruige dwergvleermuis. Er dient voorkomen te worden dat verblijfplaatsen onnodig natuurvrij gemaakt worden, omdat de werkzaamheden pas na de betreffende kwetsbare periode(s) plaatsvinden. Uitstel van de renovatiewerkzaamheden moet ook uitstel van het natuurvrij maken betekenen.
- 2.6. Voorafgaand aan de werkzaamheden maar minimaal drie dagen na het natuurvrij maken dient door een ecologisch deskundige vastgesteld te zijn dat er geen gewone- en ruige dwergvleermuizen meer in het pompgebouw aanwezig zijn. Wanneer er niet met zekerheid kan worden vastgesteld dat er geen vleermuizen meer aanwezig zijn, kunnen de werkzaamheden niet aanvangen en moet het gestelde onder voorschrift 2.4 en 2.6 worden herhaald.
- 2.7. De ontheffinghouder dient voor de permanente situatie de daktrim van het pompgebouw weer toegankelijk te maken voor de gewone- en ruige dwergvleermuis, conform het Activiteitenplan.
- 2.8. Zowel de tijdelijke als de permanente voorzieningen voor de gewone- en ruige dwergvleermuis dienen geplaatst te worden conform het meest actuele Kennisdocument van BIJ12 voor deze soorten en/of op basis van expert judgement van de ecologisch deskundige.

3. Overige voorschriften

- 3.1. Een ecologisch deskundige op het gebied van de soort(en) waarvoor ontheffing is verleend, dient tenminste aanwezig en/of betrokken te zijn tijdens de volgende momenten:
 - 3.1.1. bij het natuurvrij maken, voorafgaand aan de werkzaamheden;
 - 3.1.2. bij de controle of het natuurvrij maken succesvol is uitgevoerd, voorafgaand aan de werkzaamheden;
 - 3.1.3. tijdens het aanbrengen van de alternatieve verblijfplaatsen op geschikte locaties;
 - 3.1.4. bij de start van de werkzaamheden.
- 3.2. Bovenstaande momenten worden beschreven in het ecologisch logboek door de ecologisch deskundige.

4. Zorgplicht

- 4.1. De ontheffinghouder dient voldoende zorg in acht te nemen voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving. Activiteiten of werkzaamheden die kunnen leiden tot negatieve effecten op plant- of diersoorten, zoals het verwijderen van bosschages en bomen of kunstmatige lichtverstoring, dienen achterwege gelaten te worden of zo uitgevoerd te worden dat de effecten tot het minimum worden beperkt.
- 4.2. In navolging van het voorgaande voorschrift dient de ontheffinghouder rekening te houden met het broedseizoen van alle vogelsoorten. De werkzaamheden dienen zoveel als mogelijk uitgevoerd te worden buiten het broedseizoen. Indien dit niet mogelijk is, dient een ecologisch deskundige voorafgaand aan de werkzaamheden het projectgebied te controleren op in gebruik zijnde nesten. Indien er in gebruik zijnde nesten worden aangetroffen, worden de werkzaamheden uitgesteld tot na het broedseizoen van die betreffende vogelsoort. Het

plangebied dient hiervoor te worden vrijgegeven door de ecologisch deskundige.

Gedeputeerde Staten voornoemd,
namens dezen,



drs. M. Middel,
Themamanager
Vergunningverlening, Toezicht & Handhaving

Afschrift aan:

- Waterbedrijf Groningen (digitaal);
- Regelink Ecologie & Landschap (digitaal);
- het College van Burgemeester en Wethouders van Tynaarlo (digitaal).

Ontheffingstermijn

Het kan voorkomen dat de in de ontheffing gestelde termijn niet voldoende is om de werkzaamheden waarop de ontheffing betrekking heeft uit te voeren. Om onnodige vertraging van het traject te voorkomen wordt in dat geval geadviseerd om minimaal vier maanden voor het verstrijken van deze termijn een nieuwe aanvraag in te dienen.

Bezwaar

Belanghebbenden die het niet eens zijn met dit definitieve besluit, kunnen binnen zes weken na de dag van verzending van dit besluit een bezwaarschrift indienen bij het college van Gedeputeerde Staten van Drenthe. Voor meer informatie over de bezwaarprocedure zie <http://provincie.drenthe.nl/loket/bezwaarschriften>.

BIJLAGE 1: MOTIVERING BIJ BESLUIT

1. Aanvraag en procesverloop

Op 26 mei 2023 hebben wij een aanvraag ontvangen voor een ontheffing van de Wnb van Regelink Ecologie & Landschap namens het Waterbedrijf Groningen (hierna ontheffinghouder). De aanvraag heeft betrekking op het renoveren van het pompgebouw, gelegen aan De Dijk 1 in De Groeve in de gemeente Tynaarlo. De ontheffinghouder heeft ontheffing aangevraagd voor de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.5 lid 2 en 4 van de Wnb voor de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) en de ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*).



Figuur 1: ligging van het plangebied (rood omlijnd) met 1) het pompgebouw, 2 en 3) de filtergebouwen en 4) de garagebox (bron: Activiteitplan)

2. Wettelijk kader

De aangetroffen vleermuizen binnen het plangebied worden beschermd volgens het beschermingsregime van de Wnb.

2.1 Habitatrichtlijn

De gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis zijn beschermde inheemse zoogdiersoorten als bedoeld in bijlage IV onderdeel a bij de Habitatrichtlijn bijlage II van het verdrag van Bern en zijn zodoende beschermd op grond van artikel 3.5 van de Wnb.

- Op grond van artikel 3.5 lid 1 van de Wnb is het verboden om in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV onderdeel a bij de Habitatrichtlijn bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage 1 bij het Verdrag van Bonn in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
- Op grond van artikel 3.5 lid 2 van de Wnb is het verboden om dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
- Op grond van artikel 3.5 lid 4 van de Wnb is het verboden om de voorplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.

Onder voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van vleermuizen als bedoeld in artikel 3.5 lid 4 van de Wnb vallen o.a. kraamverblijven, zomerverblijven, paarverblijven en winterverblijven alsmede essentiële vliegroutes en foerageergebieden leidend naar deze verblijfplaatsen. Voornoemde is van vitaal belang voor een gunstige staat van instandhouding van de vleermuizen. Tijdelijke, seizoensgebonden verblijfplaatsen als hollen die van belang zijn voor de gunstige staat van instandhouding van een soort op populatieniveau of per individu zijn ook beschermd op grond van artikel 3.5 lid 4 van de Wnb.

Naast artikel 3.5 lid 4 van de Wnb is ontheffing aangevraagd voor artikel 3.5 lid 2 van de Wnb. Gelet op de werkzaamheden valt niet uit te sluiten dat er sprake is van mogelijke, opzettelijke verstoring van de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis. Om die reden is ontheffing van de verbodsbepaling in artikel 3.5 lid 2 van de Wnb eveneens noodzakelijk.

2.2 *Beoordelingsgronden ontheffing verlening*

Op grond van artikel 1.10 lid 3 van de Wnb dienen wij bij het afgeven van een ontheffing op grond van de Wnb rekening te houden met de vereisten op economisch, sociaal en cultureel gebied en de regionale en lokale bijzonderheden. In dit geval zien wij, deze belangen in acht genomen, geen reden om de ontheffing anders vorm te geven.

3. **De situatie**

Waterbedrijf Groningen is van plan om het pompgebouw te renoveren, waarvoor de volgende werkzaamheden plaats moeten vinden in het plangebied:

- reinigen gevel inclusief herstel metselwerk;
- asbestsanering;
- aanbrengen nieuwe dakbedekking inclusief dakrand;
- vervangen dakbedekking en daktrim;
- spouw en loze dakruimte ontoegankelijk maken voor o.a. insecten, in verband met hygiëne richtlijnen voor drinkwatervoorziening.

De aangetroffen verblijfplaatsen in het pompgebouw zullen door de voorgenomen werkzaamheden tijdelijk ongeschikt zijn als vleermuisverblijfplaats. Hierdoor geldt er een ontheffingsplicht in het kader van de Wnb.

3.1 *Uitgevoerd onderzoek*

In 2018 is er een ecologische quickscan uitgevoerd door Regelink Ecologie & Landschap welke is beschreven in een rapportage van 15 augustus 2018, waarbij zeven verschillende locaties van het Waterbedrijf Groningen zijn onderzocht op aanwezige natuurwaarde. Uit de ecologische quickscan blijkt dat er bij de geplande renovatie werkzaamheden van het pompgebouw op de locatie De Groeve eventueel gevolgen kunnen zijn voor (verblijfplaatsen van) de:

- gewone dwergvleermuis;
- ruige dwergvleermuis;
- kleine dwergvleermuis;
- laatvlieger;
- tweekleurige vleermuis;
- gewone grootoorvleermuis;
- watervleermuis;
- meervleermuis.

Om te kunnen bepalen of er een ontheffing nodig is voor uitvoering van de geplande renovatiewerkzaamheden is nader vleermuisonderzoek noodzakelijk.

Regelink Ecologie & Landschap heeft in opdracht van Waterbedrijf Groningen in het plangebied dit nader onderzoek naar vleermuizen uitgevoerd. De rapportage hiervan is opgeleverd op 23 november 2020. In het voorjaar, zomer en najaar van het jaar 2020 is het plangebied in De Groeve geïnventariseerd op de aanwezigheid van vleermuizen. Hierbij is gewerkt conform het vleermuizenprotocol 2017. Aangezien het nader onderzoek jonger is dan drie jaar en er geen negatieve effecten worden verwacht voor andere soorten dan vleermuizen, wordt het ecologisch onderzoek als actueel beoordeeld. Gedurende het onderzoek zijn in en in de nabijheid van het plangebied de volgende soorten aangetroffen:

- Gewone dwergvleermuis;
- Ruige dwergvleermuis;
- Laatvlieger;
- Rosse vleermuis.

Gewone dwergvleermuis

Tijdens dit onderzoek is één zomerverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis aangetroffen aan de westzijde van het pompgebouw (gebouw 1, zie figuur 1). Deze zomerverblijfplaats bevindt zich onder de metalen daktrim die zich rond het pompgebouw bevindt.

Op grond van de grote aantallen waargenomen foeragerende dieren kan gesteld worden dat het plangebied een essentieel foerageergebied voor gewone dwergvleermuis betreft. Deze wordt daarentegen niet aangetast bij uitvoering van de geplande renovatiewerkzaamheden van het pompgebouw. Wel is hier de zorgplicht van toepassing.

Ruige dwergvleermuis

Tijdens de paarperiode (augustus – september) zijn zes roepende mannetjes ruige dwergvleermuizen waargenomen. Er zijn drie paarverblijfplaatsen van de ruige dwergvleermuis aangetroffen aan de oostzijde van het pompgebouw. Tevens is er een paarverblijfplaats van de ruige dwergvleermuis aangetroffen aan de westzijde van het pompgebouw, op dezelfde locatie als de zomerverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis. De twee meest noordelijke paarverblijfplaatsen waren in gebruik tijdens de eerste ronde 25 augustus 2020. De twee meest zuidelijke paarverblijfplaatsen waren in gebruik tijdens de tweede ronde op 10 september. Daarmee is het waarschijnlijk dat de vier aangetroffen verblijfplaatsen worden gebruikt door twee ruige dwergvleermuizen.

Alle vier de verblijfplaatsen bevinden zich onder de metalen daktrim.

Laatvlieger

Er is tijdens het onderzoek in het plangebied één vliegroute van laatvlieger waargenomen. Deze loopt over het terrein richting de zuidelijke bomenrij en waterplas. Deze route volgt geen duidelijke lijn volgens een aantal hogere of lijnvormige landschapselementen. Voor deze elementen zijn veel alternatieven in en rondom het plangebied aanwezig. In het plangebied zijn daarom geen essentiële vliegroutes voor laatvlieger aanwezig. Er zijn geen verblijfplaatsen vastgesteld.

Overige vleermuissoorten

Van de overige vleermuissoorten (rosse vleermuis, kleine dwergvleermuis, twee kleurige vleermuis, watervleermuis en meervleermuis) zijn geen verblijfplaatsen, foerageergebied of vliegroutes vastgesteld.

3.2 *Tijdelijke compensatie*

In het pompgebouw zijn één zomerverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis en vier paarverblijfplaatsen van de ruige dwergvleermuis aanwezig. Doordat deze verblijfplaatsen tijdens de werkzaamheden tijdelijk ontoegankelijk zijn, is het noodzakelijk om tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen aan te bieden. Volgens de kennisdocumenten voor deze soorten moeten de alternatieve verblijfplaatsen voor minimaal eenzelfde aantal vleermuizen dezelfde functie vervullen. Omdat een vervangende verblijfplaats nooit dezelfde eigenschappen heeft als de oorspronkelijke verblijfplaats, moeten er voor elke aangetaste of verwijderde verblijfplaats minimaal vier alternatieven worden aangeboden. Dat betekent dat er voor de verblijfplaatsen die in het plangebied zijn aangetroffen 20 alternatieve voorzieningen moeten worden gerealiseerd. Op die manier is de kans het grootst dat minimaal vijf van de alternatieve verblijfplaatsen geschikt bevonden worden door de lokale populatie gewone- en ruige dwergvleermuizen.

Door de gehele daktrim van filtergebouw 1 (gebouw 2 in Figuur 1) toegankelijk te maken (reeds uitgevoerd in 1^{ste} kwartaal 2022) wordt invulling gegeven aan het aanbieden van 20 alternatieve vleermuisvoorzieningen. Gezien de totale lengte van de daktrim van het filtergebouw is deze daktrim goed voor minstens 20 vleermuisverblijfplaatsen. Deze inschatting is gebaseerd op de gelijktijdig aangetroffen verblijfplaatsen en de afstand van vijftien meter die daartussen aanwezig was in het pompgebouw. De ruimte onder de daktrim van het filtergebouw blijft permanent aanwezig, zodoende is er sprake van een permanente voorziening. Dat hier sprake is van een permanente voorziening, terwijl er slechts een tijdelijke voorziening geëist kan worden, kan dit worden beschouwd als groene plus.

De vleermuizen hebben voldoende tijd om de nieuw aangeboden vleermuisvoorzieningen te ontdekken, namelijk een gewenningsperiode van minimaal zes maanden binnen de actieve periode (april t/m oktober) voor de gewone dwergvleermuis en minimaal één maand voor de ruige dwergvleermuis. Er wordt ruimschoots voldaan aan het gestelde in de kennisdocumenten voor de gewone- en ruige dwergvleermuis.

3.3 *Permanente mitigatie*

Na afronding van de werkzaamheden wordt ook de daktrim van het pompgebouw weer geschikt gemaakt als verblijfplaats voor de gewone- en de ruige dwergvleermuis, op de zelfde manier zoals dat in de huidige situatie is. Dit wordt uitgevoerd conform het Activiteitenplan en onder ecologische begeleiding. Deze ruimte voor de gewone- en ruige dwergvleermuis komt dus bovenop de ruimte die onder de daktrim van filtergebouw 1 is gerealiseerd.

3.4 *Natuurvrij maken*

Voordat de daktrim van het pompgebouw verwijderd kan worden, moet zeker zijn dat hier geen vleermuizen meer onder aanwezig zijn. Hiervoor wordt de daktrim voor aanvang van de werkzaamheden en uiterlijk voor 1 november en onder gunstige weersomstandigheden natuurvrij gemaakt. Van het pompgebouw worden alle openingen onder de daktrim afgesloten. Over circa 25% van de openingen worden 'exclusion tubes' geplaatst, onder begeleiding van een vleermuizendeskundige. Met behulp van de exclusion tubes kunnen vleermuizen veilig het gebouw verlaten, maar door de gladde ondergrond kunnen ze niet meer terug in het gebouw komen. De overige openingen en kieren worden dichtgemaakt met een PU-schuimrug, dit materiaal is niet opschuimend of uithardend. Bij lange/brede kieren wordt steeds maximaal om de twee meter een exclusion tube geplaatst. Zodoende hoeven vleermuizen maar steeds maximaal 1 tot 2 meter naar een opening te kruipen. De overige openingen en kieren worden ook dichtgemaakt met PU-schuimrug.

Nadat het gebouw natuurvrij is gemaakt, moet het minimaal drie dagen met avondtemperaturen van meer dan 10 °C ongemoeid blijven. Zo kunnen vleermuizen die zich nog onverhoopt ergens in het gebouw bevinden het gebouw verlaten. Vervolgens wordt een aanvullende vleermuiscontrole

uitgevoerd, waarbij vanaf zonsondergang tot tenminste twee uur na zonsondergang wordt gelet op uit- en invliegende vleermuizen of zwermgedrag van vleermuizen. Wanneer uit het onderzoek blijkt dat er geen vleermuizen meer aanwezig zijn, kunnen de openingen permanent worden afgedicht. De sloopwerkzaamheden kunnen dan starten. Als tijdens de werkzaamheden toch vleermuizen worden aangetroffen, moeten de werkzaamheden onmiddellijk worden stopgezet en moet een vleermuisdeskundige worden geraadpleegd over de manier waarop de werkzaamheden verder uitgevoerd kunnen worden met zo min mogelijk negatieve effecten voor de aangetroffen vleermuizen.

4. Overwegingen

Uit de relevante wet- en regelgeving blijkt dat de aangevraagde ontheffing alleen kan worden verleend als er geen andere bevredigende oplossing bestaat, de ontheffing aangevraagd wordt onder een aangewezen belang en de gunstige staat van instandhouding van de soort niet in het geding is. De ontheffinghouder heeft aangegeven te voldoen aan de voorwaarden zoals deze worden gesteld in artikel 3.8 van de Wnb.

4.1 Alternatievenafweging

Voor de ingreep bestaat geen andere bevredigende oplossing. Alternatieven zouden beschikbaar kunnen zijn voor wat betreft locatie, inrichting, werkwijze en periode. Hieronder wordt onderbouwd waarom deze alternatieven niet van toepassing zijn.

Voor wat betreft de locatie van de ingreep is er binnen redelijke grenzen geen alternatief. De ingreep is locatie gebonden en de renovaties kunnen alleen plaatsvinden aan het pompgebouw. Het overwegen van alternatieven ten aanzien van de locatie is niet mogelijk.

Er zijn in het eerste kwartaal van 2022 permanente vervangende verblijfplaatsen voor gewone- en ruige dwergvleermuis gerealiseerd. Deze zijn tijdens de werkzaamheden beschikbaar. Er wordt met steigers gewerkt. Voordat de steigers geplaatst worden, wordt het gebouw natuurvrij gemaakt. Als er toch steigers worden geplaatst voordat het pompgebouw natuurvrij is gemaakt, worden de steigers voor zonsondergang weer verwijderd of verplaatst zodat ze geen belemmering vormen voor vleermuizen.

In de planning wordt zoveel mogelijk rekening gehouden met de aanwezigheid van verblijfplaatsen in het gebouw. In de periode waarin vleermuizen actief zijn, maar het pompgebouw geen essentiële functie vervult, wordt het gebouw natuurvrij gemaakt.

Door buiten de kwetsbare periode van de gewone- en ruige dwergvleermuis te werken en voldoende alternatieven aan te bieden gedurende en na uitvoering van de werkzaamheden onder toezicht van een ecologisch deskundige, wordt zoveel als mogelijk rekening gehouden met de aanwezige beschermde soorten in het projectgebied. Voor de ingreep bestaat geen andere bevredigende oplossing.

4.2 Belangenafweging

De ontheffinghouder geeft in de aanvraag aan te werken in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten, genoemd in artikel 3.8 lid 5 onder b punt 5 van de Wnb.

Waterbedrijf Groningen is sinds 1879 verantwoordelijk voor de drinkwatervoorziening voor de provincie Groningen en levert jaarlijks zo'n 44 miljard liter drinkwater. De locatie van de Groeve bestaat uit twee filtergebouwen waar water wordt gefilterd in grote filtratiebakken. Daarna

gaat het gezuiverde water via het pompgebouw verder de provincie in. Waterbedrijf Groningen is bezig met het verduurzamen en onderhouden van de gebouwen. Dit jaar is onder andere een groot deel van het binnenleidingwerk vervangen in de filtergebouwen. Deze werkzaamheden hebben allemaal plaatsgevonden in de herfst en winter, het laagseizoen wat betreft waterconsumptie. De elektronica en apparatuur in de gebouwen is uiterst gevoelig en bij fouten of storingen kan dit grote gevolgen hebben voor de drinkwatervoorziening van de provincie. In het verleden is er bij het pompgebouw overlast geweest van onder andere vleermuizen, muizen en wespen. Een muis of wespennest op de verkeerde plek kan kortsluiting of andere storingen tot gevolg hebben die makkelijk voorkomen kunnen worden door het gebouw ontoegankelijk te maken voor deze dieren. De geplande renovatiewerkzaamheden zullen hier dan ook aan bijdragen.

Wij kunnen instemmen met het in de aanvraag beschreven belang. Het belang vormt een voldoende onderbouwing om het optreden van (beperkte) negatieve effecten op de aangevraagde gewone- en ruige dwergvleermuis te rechtvaardigen.

4.3 *Staat van instandhouding*

Er is een onderscheid te maken in de landelijke en lokale staat van instandhouding. Per categorie mogen de werkzaamheden geen negatieve invloed hebben.

4.3.1 Gewone dwergvleermuis

De gewone dwergvleermuis is in Nederland de meest algemeen voorkomende vleermuisensoort. De landelijke staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis is beoordeeld als onbekend. De populatie wordt geschat op 300.000 tot 600.000 individuen.

Waarnemingsgegevens zijn, naast waarnemingen uit eigen onderzoek (Mulder, 2020), erg schaars in de omgeving van het plangebied. De meest recente waarneming van de gewone dwergvleermuis dateert uit 2013. De schaarste van deze gegevens is mogelijk te verklaren doordat er in De Groeve en nabije omgeving nog weinig onderzoek is gedaan naar vleermuizen. Er zijn dan ook geen gegevens voorhanden over lokale trends in vleermuispopulaties. In en rond het plangebied is echter wel veel activiteit van de gewone dwergvleermuis waargenomen. In het plangebied is één zomerverblijfplaats aangetroffen. De aangetroffen verblijfplaats zal door de voorgenomen werkzaamheden tijdelijk ongeschikt zijn. Door het tijdig plaatsen van alternatieve voorzieningen en de uiteindelijke realisatie van vervangende permanente verblijfplaatsen kan de functie van het plangebied voor de gewone dwergvleermuis gewaarborgd blijven. Met deze werkwijze hebben de werkzaamheden geen negatief effect op de lokale staat van instandhouding.

4.3.2 Ruige dwergvleermuis

De ruige dwergvleermuis is in Nederland een algemeen voorkomende soort. De landelijke staat van instandhouding van de ruige dwergvleermuis is beoordeeld als matig ongunstig. De populatie wordt geschat op 50.000 tot 100.000 individuen (BIJ12, 2017).

Ook waarnemingsgegevens van de ruige dwergvleermuis zijn, naast de waarnemingen uit eigen onderzoek (Mulder, 2020), niet beschikbaar in het plangebied of in de nabije omgeving. Net als bij de gewone dwergvleermuis is de schaarste aan gegevens mogelijk te verklaren doordat er in De Groeve en omgeving nog weinig onderzoek is gedaan naar vleermuizen. Er zijn dan ook geen gegevens voorhanden over de lokale trends in vleermuispopulaties. In het plangebied is met name in het najaar veel activiteit van de ruige dwergvleermuis waargenomen. In het plangebied zijn vier paarverblijfplaatsen aangetroffen. Deze verblijfplaatsen zullen door de voorgenomen werkzaamheden tijdelijk verdwijnen. Met vier paarverblijfplaatsen is het plangebied mogelijk belangrijk voor de lokale populatie ruige dwergvleermuizen. Maar, zoals hierboven beschreven, ontbreekt het aan regionale

gegevens om hier met zekerheid iets over te zeggen. Door het geschikt maken van de daktrimmen in het plangebied als verblijfplaatsen kan de functie van het plangebied voor de ruige dwergvleermuis gewaarborgd blijven. Door deze werkwijze hebben de werkzaamheden geen negatief effect op de lokale staat van instandhouding.

4.3.3 Conclusie

Door het treffen van de juiste en voldoende alternatieve maatregelen voor de soorten zoals in bovenstaande staat omschreven, worden negatieve effecten op de gunstige staat van instandhouding van de soorten niet verwacht.

4.4 Zorgplicht en broedseizoen

Naast de soorten waarvoor de ontheffinghouder de ontheffing heeft aangevraagd kunnen ook andere soorten worden aangetroffen tijdens de uitvoering van de werkzaamheden.

Artikel 1.11 van de Wnb gebiedt eenieder voldoende zorg in acht te nemen voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende planten en hun directe leefomgeving. Activiteiten of werkzaamheden die leiden tot negatieve effecten op gebieden of specifieke plant- of diersoorten dienen achterwege gelaten te worden, of zo uitgevoerd te worden dat negatieve effecten worden beperkt of ongedaan gemaakt.

In het kader van zorgplicht moet bij uitvoering van de werkzaamheden speciale aandacht worden geschonken aan het plangebied die dient als foerageergebied van diverse soorten vleermuizen en in het bijzonder als foerageergebied voor de gewone dwergvleermuis. Het foerageergebied mag onder geen voorwaarden negatief worden aangetast zodat het haar functie verliest.

Bij verdere (toekomstige) werkzaamheden binnen het plangebied is het van belang dat het plangebied en de directe omgeving niet méér of op andere locaties verlicht worden dan in de huidige situatie. Verlichting kan vleermuizen verstoren, waardoor ze het gebied gaan mijden. Omdat de omgeving van het plangebied essentieel foerageergebied vormt voor de gewone dwergvleermuis en hier verblijfplaatsen van lichtgevoelige vleermuissoorten aanwezig zijn, kan de Wet natuurbescherming alsnog overtreden worden. Indien gebruik van kunstlicht gedurende de werkzaamheden noodzakelijk is, moet dit zoveel mogelijk beperkt en gericht worden. Uitstraling van verlichting naar boven, naar water en naar de omgeving toe moet zoveel mogelijk voorkomen worden door gebruik te maken van armaturen die licht bundelen.

Naast de zorgplicht dient de ontheffinghouder ook rekening te houden met het broedseizoen van vogels. Werkzaamheden die een negatief effect kunnen hebben op het broedsucces van vogels dienen uitgesteld te worden. Een ecologisch deskundige dient vast te stellen dat het broedseizoen voor de op het plangebied aanwezige (beschermde) soorten ten einde is.

5. Conclusie

Gelet op vorenstaande besluiten wij ontheffing van de Wnb te verlenen. Aan deze ontheffing zijn de voorschriften verbonden zoals vermeld in dit besluit.